

голѣмитѣ прави фигури по южната и северна стени.

Освенъ малкото лице на умрѣлата и загъната въ саванъ Св. Богородица, не се е запазила нито една глава, нито една цѣла фигура отъ тази живопись. Само части отъ фигури и отъ дрехи съставятъ цѣлиятъ стилистически материалъ за опредѣляне на нейната дата. Тази живопись се характеризира съ твърде свѣтла, прозрачна гама, съ преобладаваща бѣла боя, а сжщо така свѣтло-зелена, розова и жълта при свѣтло-синь фонъ. Дрехитѣ иматъ прости дълги и равни дипли (табл. XXI*b* и обр. 3), плоскитѣ масивни стѣпала на краката и развититѣ широки торсове напомнятъ тежкитѣ фигури въ мозаикитѣ на Св. Лука Фокидски. Преобладаването на голѣми фигури, разхвърляни навсѣкжде чакъ до сводоветѣ, засилватъ аналогията. Свѣтлиятъ колоритъ е характеренъ за византийската живопись отъ XI—XII в. Части отъ грѣцки надписи сжщо тѣй свидетелствуватъ, че тази първа живопись, въ източното отдѣление на Боянската църква, е дѣло на византийцитѣ, които сж били господари на страната между 1018 и 1186/7 год. По такъвъ начинъ тази живопись подъ мазилката отъ 1259 год. се датира между 1018 и 1186 год. Следъ тази дата едва ли е била възможна живопись съ грѣцки надписи; това се вижда най-добре отъ живописитѣ на Св. 40 Мжченици (1230 г.) и на Св. Димитъръ (1186/7 г.) въ Търново, които иматъ само български надписи.¹⁾ По-голѣмото сходство съ мозаикитѣ отъ Фокида, отколкото съ известнитѣ намъ монументални паметници отъ края на XI и XII вѣкъ, ни кара даже въ посочения периодъ да търсимъ годината на първото изписване на Боянската църква въ XI в. Обаче запазенитѣ незначителни фрагменти не позволяватъ да се опредѣли датата съ по-голѣма точностъ.

¹⁾ Гл. Кр. Миятевъ, въ Годишникъ на Нар. Музей въ София за 1920 г., 84 сл.; А. Грабаръ, Годишникъ за 1921, 90 сл.

des grandes figures debout des murs sud et nord.

Sauf le petit visage de la Vierge morte et enveloppée dans son linceul, aucune tête ne s'est conservée, et aucune figure n'est restée dans son état complet. Quelques fragments de torsos, de jambes, des morceaux de draperies, voilà en quoi consistent tous les documents stylistiques permettant de dater l'oeuvre. Elle se caractérise par une palette très claire et transparente, avec prédominance du blanc (turquoise, rose, jaune, sur un fond bleu clair). Les vêtements sont dessinés avec des plis simples et longs (pl. XXI*b* et fig. 3); la plante des pieds est plate et massive, les torsos sont développés et larges. Tous ces traits rappellent les lourdes figures des mosaïques de S. Luc en Phocide. La prédominance des grandes figures, disséminées partout, jusqu'aux voûtes, renforce l'analogie. Le coloris clair est caractéristique de la peinture monumentale byzantine des XIe—XIIe siècles. Des fragments d'inscriptions grecques montrent également que cette première peinture de l'église de Boïana est bien de la main d'artistes byzantins, maîtres du pays entre 1018 et 1186/7. Ces peintures murales sous l'enduit de l'an 1259, sont donc datées entre 1018 et 1186. C'est à peine si, après 1186/7, les fresques peuvent porter des inscriptions grecques, — c'est ce que prouvent les peintures de l'église des „40 Martyrs“ à Tirnovo (1230), et de l'église S. Dimitri (même endroit; en 1186/7),¹⁾ fournies déjà de légendes slaves. Leur ressemblance avec les mosaïques du monastère de S. Luc plutôt qu'avec aucun autre monument connu de la fin du XIe et du XIIe siècles nous amène à placer la date de l'exécution des premières peintures de Boïana au XIe siècle. Toutefois les fragments conservés sont tellement insignifiants qu'ils ne permettent pas de les dater avec plus de précision.

¹⁾ Voir K. Miatev, Annuaire du Musée National de Sofia pour 1920, p. 84 sqq. et A. Grabar, même publication, 1921, p. 90 sqq.